

VASTUULLISUUSOHJELMA

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry

VASTUULLISUUSOHJELMA

Liikuntajärjestöt ovat keskeinen osa suomalaista yhteiskuntaa ja ne vaikuttavat omalta osaltaan siihen, millainen toimintakulttuuri ja arvomaailma yhteiskunnassamme vallitsee.

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry (PHLU) on liikunnan aluejärjestö, jonka ydintoimintaa on terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen liikunnan avulla. Toiminnan painopisteitä ovat elinvoimainen seuratoiminta, liikkeen lisääminen kaikissa ikäryhmissä sekä liikunnan edunvalvonta ja vaikuttaminen. Toimimme neljän maakunnan alueella 16 kunnassa ja jäseniä toiminnassa on mukana yli 230.

Vastuullisuusohjelma ulottuu kaikkeen toimintaamme. Haluamme, että toimintamme on esimerkillistä, laadukasta, suunnitelmallista, vastuullista sekä eettisesti kestävää.

Vastuullisuusohjelmassa tavoitteena on, että PHLU:n kaikessa toiminnassa toteutuu:

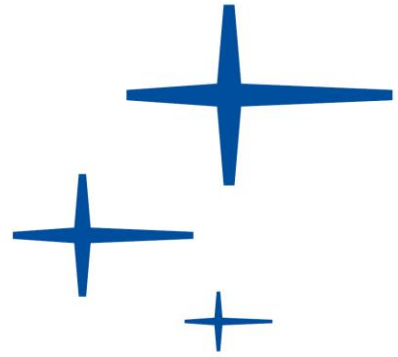
- ❖ yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja eettisyys
- ❖ hyvä hallinto
- ❖ turvallinen toimintaympäristö sekä
- ❖ ympäristö ja ilmastoystävällinen toiminta sekä kestävä kehitys

Vastuullisuusohjelman kautta PHLU toimii esimerkkinä omilla toiminta tavoillaan. PHLU toivoo kaikkien jäseniensä sekä toiminnassa mukana olevien tahojen sitoutuvan noudattamaan vastuullisuusperiaatteita omassa toiminnassaan.

Ohjelman työstössä pohjana on käytetty Suomen Olympiakomitean urheiluyhteisöjen vastuullisuusohjelmaa sekä YK:n kestävän kehityksen tavoitteet 2030 –asiakirjaa.

Vastuullisuusohjelman toteutuksesta vastaa aluejohtaja ja sitä toteutetaan yhdessä henkilöstön kanssa. Vastuullisuusohjelman toteutumista seurataan ja arvioidaan vuosittain.

Vastuullisuusohjelma on käsitelty ja hyväksytty PHLU:n vuosikokouksessa 24.11.2021.

Urheiluyhteisön vastuullisuusohjelma

#urheillaan ihmisiksi

Hyvä
hallinto

Turvallinen
toiminta-
ympäristö

Yhden-
vertaisuus
ja tasa-arvo

Ympäristö
ja ilmasto

Antidoping

REILU PELI – URHEILUYHTEISÖN EETTISET PERIAATTEET

YK:N KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEET 2030

Urheiluyhteisön tavoitteena vastuullinen urheilu ja liikunta

Hyvä
hallinto

Toimintamme on läpinäkyvää, avointa ja osallistavaa.

Turvallinen
toiminta-
ympäristö

Urheilu tuottaa iloa ja positiivisia kokemuksia.
Yksikään ei koe kiusaamista, häirintää tai muuta epäasiallista käytöstä.

Yhden-
vertaisuus
ja tasa-arvo

Kaikki ovat tervetulleita mukaan toimintaamme.

Ympäristö
ja ilmasto

Toimimme kestävästi myös tulevia sukupolvia kohtaan.

Antidoping

Urheilemme reilusti ja puhtaasti.

Yhdenvertaisuus,
tasa-arvo ja
eettisyys

Hyvä hallinto

Turvallinen
toimintaympäristö

Ympäristö, ilmasto
ja kestävä kehitys

Vastuullisuusohjelma läpileikkaa koko toiminnan

Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja eettisyys

YHDENVERTAISUUS, TASA-ARVO JA EETTISYYS

PHLU:n yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman perustana ovat PHLU:n olemassa olevat säännöt, Reilun Pelin periaate jokaisen tasavertaisesta mahdollisuudesta liikuntaan ja urheiluun sekä lainsäädännön mm. yhdenvertaisuuslain 1325/2014, tasa-arvolain 1329/2014 sekä liikuntalain 390/2015 velvoitteet.

Yhdenvertaisuus

Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteistään, poliittisesta tai ammattiyhdistystoiminnastaan, perhesuhteistaan, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisesta tai muusta henkilöön liittyvästä syystä.

Oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa henkilöön liittyvät tekijät, kuten syntyperä tai ihonväri, eivät saisi vaikuttaa ihmisten mahdollisuuksiin päästä koulutukseen, saada työtä ja erilaisia palveluja - perusoikeudet kuuluvat kaikille.

Tasa-arvo

Tasa-arvon perusteet on kirjattu tasa-arvolakiin, joka kieltää syrjimästä sekä naisia että miehiä sukupuolen perusteella. Tasa-arvolain tarkoituksena on estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa sekä parantaa naisten asemaa erityisesti työelämässä.

Sekä yhdenvertaisuuden että tasa-arvon toteutumiseen liittyy keskeisesti syrjintä. Syrjinnässä ei ole aina kyse aktiivisesta toiminnasta, vaan syrjintää voi olla myös toimimatta jättäminen.

Yhdenvertaisuusperiaatteet toteutuvat PHLU:n kaikessa toiminnassa.

YHDENVERTAISUUS, TASA-ARVO JA EETTISYYS

Yhdenvertaisuus,
tasa-arvo ja
eettisyys

Eettinen ohjelma (Reilu Peli)

Urheiluyhteisön Reilun Pelin ihanteet ja tavoitteet on koko urheiluyhteisöä sitova eettinen ohjeisto ja vastuullisuustyön perusta.

❖ Se sisältää viisi pääperiaatetta:

1. Jokaisen tasavertainen mahdollisuus liikuntaan ja urheiluun
2. Vastuu kasvatuksesta
3. Terveyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen
4. Rehellisyys ja oikeudenmukaisuus
5. Luonnon kunnioittaminen ja kestävään kehitykseen pyrkiminen

Reilu Peli pohjautuu olemassa olevaan lainsäädäntöön sekä erilaisiin kansainvälisiin sopimuksiin ja säännöstöihin, kuten YK:n kestävä kehityksen tavoitteisiin 2030. Se peilaa vahvasti myös olympismin perusarvoja – kunnioitusta, ystävyyttä ja erinomaisuutta. Ennen kaikkea kysymys on päivittäisistä arvovalinnoista liikunnan ja urheilun arjessa.

❖ PHLU noudattaa omassa toiminnassaan urheiluyhteisöjen eettisen ohjelman perusarvoja:

1. Toisen ihmisen ja elämän kunnioitus
2. Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen
3. Vastuu kasvatuksesta
4. Avoimuus, demokraattisuus, rehellisyys ja oikeudenmukaisuus
5. Kaikkien tasavertainen oikeus liikuntaan ja urheiluun
6. Kestävä kehitys ja luonnon kunnioittaminen
7. Monikulttuurisuus ja suvaitsevaisuus
8. Dopingin vastaisuus
9. Päihteiden ja lääkkeiden vastuukäyttö
10. Väkivallattomuus
11. Sukupuolisen häirinnän ehkäiseminen
12. Yleisön turvallisuus ja viihtyvyys
13. Vastuullinen taloudenpito

Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja eettisyys

YHDENVERTAISUUS, TASA-ARVO JA EETTISYYS

Kaikki ovat tervetulleita mukaan toimintaamme ja liikunta kuuluu kaikille.

Tavoitteet:

- Kaikki kokevat itsensä tervetulleeksi mukaan toimintaan sekä urheilun ja liikunnan pariin riippumatta mm. sukupuolesta, etnisestä taustasta, vammasta, seksuaalisesta suuntautumisesta tai taloudellisesta tilanteesta.
- Edistämme aktiivisesti ja konkreettisesti yhdenvertaisia ja tasa-arvoisia mahdollisuuksia osallistua liikuntaan ja urheiluun ja sen päätöksentekoon.

Toimenpiteet:

- Toiminnasta viestitään avoimesti, suunnitelmallisesti, selkeästi ja monipuolisesti eri viestintäkanavia hyödyntäen niin sisäisen kuin ulkoisen viestinnän osalta.
- Viestintä ja nettisivut ovat EU:n saavutettavuusdirektiivin (EN 301 549) sekä saavutettavuuslain (306/2019) mukaisia.
- Toiminta ja palvelut ovat helposti saavutettavissa ja niitä tarjotaan tasapuolisesti eri kohderyhmille koko järjestön toiminta-alueella.
- Palveluiden suunnittelussa ja hinnoittelussa pyritään huomioimaan mm. järjestöjen resurssit ja osallistujien sosioekonominen asema.
- Koulutuksissa sekä mm. Tähtiseura -prosessissa nostetaan esiin ja huomioidaan yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja eettisyys asiat.
- Toimi- ja tapahtumatilat pyritään valitsemaan niin, että niihin on mahdollisimman esteetön pääsy.
- Urheiluseurojen tavoitettavuutta ja tarjontaa kehitetään erityistukea tarvitseville Avoimet Ovet -hankkeen avulla.
- Hallituksen sekä eri työryhmien kokoonpanoissa huomioidaan mm. tasa-arvo, koko toiminta-alue, lajitausta sekä monikulttuurisuus.
- Toimintaan osallistuminen, vaikuttaminen ja palautteen anto on mahdollista kaikille (palaute/ole yhteydessä -linkki).
- Jäsenjärjestöjä kannustetaan palveluiden tuottamisessa huomioimaan erilaiset kohderyhmät mm. Avoimet ovet -hankkeen kautta.

Mittarit:

- Viestinnän toteutuminen; uutiskirjeet 11 krt/vuodessa, nettisivut, some jne.
- Tasa-arvon toteutuminen hallitusvalinnoissa ja toiminnassa.
- Esteettömyyden toteutuminen toiminnassa.
- Palvelutarjonnassa on huomioitu kattavasti eri asiakasryhmät.

Hyvä hallinto

HYVÄ HALLINTO

Toimintamme on tasapuolista, vastuullista ja avointa.

Tavoitteet:

- Tunnetun toimintamme ohjaavat keskeiset lait ja säädökset sekä noudatamme niitä.
- Toiminnassa kohdellaan kaikkia oikeudenmukaisesti ja toimintakulttuuri on osallistavaa.
- Toiminta on avointa, läpinäkyvää ja luottamusta herättävää.

Toimenpiteet:

- Toteutamme toimintaa Suomen lainsäädännön ja säädösten pohjalta.
- Toimimme hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti.
- Huomioimme hallitustoiminnassa ja muussa toiminnassa mahdollisuuksien mukaan koko toiminta-alueen ja tasa-arvon.
- Noudatamme yhdessä sovittuja päämääriä, tavoitteita ja päätöksiä.
- Kohtaamme ja osallistamme säännöllisesti jäsenistöä ja sidosryhmiä.
- Tiedotamme toiminnastamme ajantasaisesti.
- Seuraamme ja ennakoimme talouden kehitystä sekä käytämme valtionavustuksemme järkevästi ja suunnitellusti.

Mittarit:

- PHLU:n toimintasäntöjen päivitys, toteutus kyllä/ei
- Hyvän hallinnon koulutusten ja osallistujien määrä
- Palautteen kerääminen toimijakentältä, kyllä/ei
- Rekisterien ajan tasalla pitäminen
- Järjestön taloustilanne

Ympäristö, ilmasto
ja kestävä kehitys

YMPÄRISTÖ, ILMASTO JA KESTÄVÄ KEHITYS

Ympäristö ja siihen liittyvät valinnat ja teot ovat meille tärkeitä.

Tavoitteet:

- Kannamme vastuuta ympäristön ja ilmaston hyvinvoinnista omassa toiminnassamme.
- Kannustamme jäsenyhteisöjä ja sidosryhmiä ympäristöystävälliseen toimintaan.

Toimenpiteet:

- Edistämme kiertotaloutta käyttämällä kestäviä ja kierrätettäviä materiaaleja sekä lajittelemalla jätteet. Säästämme paperia käyttämällä sähköisiä järjestelmiä sekä arvioimalla tulostustarvetta. Tarjoiluhankinnoissa suosimme lähialueen palveluja ja minimoimme kertakäyttöastioiden käyttöä.
- Arvioimme tapahtuma- ja koulutuspaikat ympäristönäkökulmasta mm. KEKE -koutsi tsekkausluettelolla.
- Suosimme matkustuksessa energiaa ja luontoa säästäviä ratkaisuja:
  - Kannustamme liikkumaan työmatkoja mahdollisuuksien mukaan pyörällä tai kävellen.
  - Tarjoamme tilaisuuksiin ja tapaamisiin hybridimahdollisuuden.
  - Kannustamme käyttämään ympäristöä vähemmän kuormittavia matkustustapoja (kimppakyydit, yhteiskuljetukset ja julkiset liikenneyhteydet).
- Järjestämme KEKE -koutsi koulutusta jäsenyhdistyksille.
- Viestimme ympäristöteemoista ja hyvistä käytänteistä.
- Tarjoamme sparraustukea ja koulutusta ympäristö-/vastuullisuusasioiden kehittämiseen.
- Jaamme vastuullisen (ympäristö)toimijan/-teon/-tapahtuman erikoispalkinnon Urheilugaalassa, kun hyviä palkittavia kohteita löytyy.

Mittarit:

- Oman toiminnan arviointi, toteutunut, kyllä/ei
- Matkakulujen seuranta
- Kierrätyksen ja lajittelun toteutuminen toimitiloissa
- Keke-koutsi koulutukset 2 krt/vuodessa
- Asiaan liittyvän viestinnän määrä, kerrat
- Palkitseminen kyllä/ei

Turvallinen toimintaympäristö

TURVALLINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Liikunta ja urheilu tuottaa kaikille myönteisiä kokemuksia ja hyvää oloa.

Tavoitteet:

- Tarjoamme liikuntapalveluita ja toimintaa, joka tuottaa myönteisiä kokemuksia sekä edistää terveyttä ja hyvinvointia.
- Hyödynnämme ja kehitämme turvallisia toimintaympäristöjä sekä liikuntaolosuhteita.
- Vaikutamme siihen, että epäasiallinen käyttäytyminen ja häirintä liikunnassa ja urheilussa vähentyvät.

Toimenpiteet:

- Tuemme arvostavaa ja kannustavaa ilmapiiriä. Edistämme ja koulutamme nollatoleranssia syrjinnälle, kiusaamiselle ja häirinnälle.
- Huomioimme, että omissa liikunta- ja urheilutapahtumissa on turvallisuussuunnitelma ja yleiset turvallisuus asiat hoidettu asian mukaisella tavalla.
- Tarjoamme yhdistyksille (erityisesti urheiluseuroille) tietoa ja koulutusta turvallisuusasioiden edistämiseksi.
- Kannustamme yhteistyökumppaneita edistämään päihteettömyyttä.
- Suosittelemme rikostaustan selvittämistä ainakin alaikäisten toiminnassa mukana olevilta.

Mittarit:

- Aiheeseen liittyvät koulutuskerrat ja osallistujamäärät
- Turvallisuus suunnitelmien toteutuminen suurissa tapahtumissa (yli 150 henkilöä)
- Henkilöstön ja toimintaan osallistuvien tyytyväisyys/palaute

Hyvää
oloa
Liikun-
nalla!

PHLU:N VASTUULLISUUSOHJELMAN TAVOITTEET

- ❖ Kaikki ovat tervetulleita mukaan toimintaamme ja liikunta kuuluu meille kaikille.
- ❖ Liikunta ja urheilu tuottaa myönteisiä kokemuksia ja hyvää oloa.
- ❖ Toimintamme on tasapuolista, vastuullista ja avointa.
- ❖ Ympäristö ja siihen liittyvät valinnat ja teot ovat meille tärkeitä.

TAUSTAMATERIAALEJA

- [yhdenvertaisuus.fi >](#)
- [THL: sukupuolten tasa-arvo ja työkalu yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseen >](#)
- [Valtti – Näin otamme mukaan erilaisia liikkuja >](#)
- [Yhdenvertaiset mahdollisuudet harrastaa >](#)
- [PHLU:n säännöt >](#)
- [Yhdistyslaki >](#)
- [Seuran hallinnon verkkokurssi Et ole yksin –palvelu >](#)
- [Hyvä valmennus >](#)
- [Lupa välittää – lupa puuttua. Seksuaalinen ja sukupuoleen perustuva häirintä liikunnassa ja urheilussa >](#)
- [Koulutusmateriaali: Seksuaalinen ja sukupuoleen perustuva häirintä urheilussa >](#)
- [Toimintaohje: lasten turvallisuutta edistävät toimintatavat ja vapaaehtoisen rikostaustan selvittäminen >](#) [Järjestöjen hiilijalanjälkilaskuri >](#)
- [KEKE-koutsi – vinkit ympäristövastuulliseen seuratoimintaan >](#)
- [Ekokompassi ympäristöjärjestelmä \(tapahtumille ja myös järjestölle\) >](#)
- [Järjestöjen hiilijalanjälkilaskuri >](#)

Päijät-Hämeen
LIIKUNTA JA URHEILU

Hyvää
oloa
liikun-
nalla!

Verkkosivut: www.phlu.fi

Lisätietoa:

Mai-Brit Salo
maippi.salo@phlu.fi